

Wychodzi co tydzień o godzinie 4 po południu z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Przedpłata wynosi:

kwartalnie	4 zł. 50 cent.
po półroczu	8 zł. 50 cent.
rocznie	16 zł. 50 cent.

Za miesiąc 1 zł. 50 cent.

Z przesyłką pocztową:

do Państwa Austriackiego	6 zł. — ot.
do Prus i Rosji	7 zł. — ot.
do Anglii i Szwajcarii	7 zł. — ot.
do Włoch, Turcji i krajów. Nadduńskich	8 zł. — ot.

Rokem pojedynczy kosztuje 10 centów.

GAZETA NARODOWA

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują: W Lwowie biuro administracji „Gazety Narodowej” Plac Halicki w pałacu W. Ulanieckich. Ogłoszenia w PARYŻU przyjmują wyjątkowo dla „Gazety Nar.” sjenja pan Adama Correfour de la Croix, Roug, 2. przenie- rąte są p. pułkownik Raczkowski, Faubourg, Fol sonniers 88. W WIEDNIU pp. Hasenstein et Vogler nr. 10 Wallfischgasse, A. Oppelk Stadt, Stubenbastei 2. Bother et Cm. I. Riemergasse 18 i G. L. Danne Cm. I. Maximilianstrasse 8. W FRANKFURCIE u Stef. Menon w Hamburgu pp. Hasenstein et Vogler.

OGŁOSZENIA przyjmują się za opłatą 6 centów od miejsca objętości jednego wiersza dobowym licząc. Listy reklamacyjne nieopieczętowane nie mogą być frankowane. Manuskrypta drobne nie są wstawiane, lecz bywają zwracane.

Lwów 1. 7. czerwca

(Półroczna austriacka prasa o porozumieniu Anglii z Moskwą. — Nadzieje półrocznych. — Włara ich w wspaniałomyślność Anglii. — Wyjaśnienia nadesłane z Londynu do Wiednia. — Krytyczna pozycja Austrii. — Cofnięcie rozporządzenia Tiszy o zebrań ludowych. — Cesarz ma we wrześniu przybyć do Genui. — Kiedy Rada państwa zamknięta zostanie. — Nowy stały koszt z powodu dział uchajaszowskich.)

Półroczna austriacka prasa o porozumieniu Anglii z Moskwą. — Nadzieje półrocznych. — Włara ich w wspaniałomyślność Anglii. — Wyjaśnienia nadesłane z Londynu do Wiednia. — Krytyczna pozycja Austrii. — Cofnięcie rozporządzenia Tiszy o zebrań ludowych. — Cesarz ma we wrześniu przybyć do Genui. — Kiedy Rada państwa zamknięta zostanie. — Nowy stały koszt z powodu dział uchajaszowskich.)

Półroczna austriacka prasa o porozumieniu Anglii z Moskwą. — Nadzieje półrocznych. — Włara ich w wspaniałomyślność Anglii. — Wyjaśnienia nadesłane z Londynu do Wiednia. — Krytyczna pozycja Austrii. — Cofnięcie rozporządzenia Tiszy o zebrań ludowych. — Cesarz ma we wrześniu przybyć do Genui. — Kiedy Rada państwa zamknięta zostanie. — Nowy stały koszt z powodu dział uchajaszowskich.)

w niczem nie wzięta wobec Moskwy żadnych na siebie zobowiązań.

Ze punktacje, podane przez *Globa*, są fałszywe, nie potrzebują nam o tem donosić austriackie biuro prasowe za pośrednictwem *Presy*. Wiemy o tem dobrze z tego samego źródła, z którego i hr. Andrassy o tem się dowiedział. Bo przecież wprdy przypuszczał, że są prawdziwe, i dopiero dowiedział się o ich fałszu, gdy oświadczył to lord Salisbury w Izbie lordów. Ze Anglii, zajmując dominującą rolę w Moskwie, stanowisko, z zupełną swobodą wobec niej działać będzie na kongresie, to także fakt znany całemu światu, ale fakt ani trochę nie polepszający sytuacji Austrii. Albowiem ta swoboda działania jest właśnie mieczem obosiecznym, i zarówno przeciw Moskwie, jak i przeciw Austrii skierować się może.

Najoryginalniej jednak wygląda to, że austriackie biuro prasowe utrzymuje, iż porozumienie między Anglią a Moskwą, zredukowane do właściwych rozmiarów, nie jest żadnym porozumieniem. To wysokie krytyczne stanowisko, jakie wobec umowy anglo-moskiewskiej zajęło austriackie biuro prasowe, przynosi zaszczyt jego zimnej krwi i swobodzie, z jaką ocenia sytuację; ale bynajmniej obawy nie usława. Cóż bowiem znaczy ta redukcja do właściwych rozmiarów? Mielibyśmy we Wiedniu rościć pretensję, że lepiej się rozumieja na interesach angielskich, niż w Londynie? To nie, ale dlatego nie przypisują anglo-moskiewskiemu porozumieniu wartości stałego i nieodwołalnego paktu, że liczą na wspaniałomyślność Anglii, że spodziewają się właśnie, iż Anglia na kongresie udzieli swego poparcia żądaniom Austrii. I koby się spodziewać, że ten sam *Peter Lloyd*, który wczoraj z dumą się wyrażał, iż Anglia nie mogła brać w obronę interesów austriackich, bo tem samem ułżyłaby wielkomocarstwowemu stanowisku Austrii, dzisiaj klaszcze w dłonie z radością na wiadomość, że Anglia przyrzeka na kongresie poprzeć zarzuty Andrassego. „Otrzymało tu — o- piewa wiedeński telegram *Peter Lloyd* — wyjaśnienia z Londynu, dlaczego Anglia w rokowań swych z Moskwą nie poruszyła spraw austriackich.

„Angielski gabinet oświadczył, że nie czuł się upoważnionym do orędnicstwa w sprawie interesów austriackich, i że uważał nawet, iż orędnicstwo takie byłoby obraźliwym dla Austrii. Ale niemniej przebieg on dobrze zarzuty Austrii przeciw traktatowi sansteffańskiemu, przywiązują do nich wagę i jest przekonany, że nowe uogólnienie Wschodu nie może nastąpić bez uwzględnienia tych zarzutów, jakie postawi bezpośrednio z ziemiami tureckimi sąsiadująca Austrija. Jednakże jest zdania, że sformułowanie tych zarzutów i przeprowadzenie ich na kongresie (und sie wirksam zu machen) jest już rzeczą Austrii, a dopiero gdy to nastąpi, Anglia rozważy, o ile ze stanowiska europejskiego poprzeć zdoła te austriackie żądania (dotownie: „inwie weit es im europäischen Interesse die oesterreichischen Forderungen zu unterstützen im Staade sei.“) Porozumienie zaś z Moskwą nie przesądza wcale tego stanowiska, jakiej zajmie Anglia na kongresie wobec Austrii.”

Jakże krucha i wątła jest ta podstawa, na której sternik nawy austriackiej buduje swoje nadzieje! Znowu ten sam miecz obosieczny, znowu ta sama wiara w wspaniałomyślność Anglii.

Ale jeżeli Anglii ze stanowiska europejskiego, widzianego przez szka angielskie, okaże się, iż nie wypada popierać zarzutów austriackich? Cóż wtedy? Boć przecie i to jest możliwe, a nawet bardzo prawdopodobne, gdy się nacisk położą na zdanie, że Anglia dopiero wtedy pocnie rozważać nad tem, czy wypada popierać żądania Austrii, gdy Austrija jest nietyko sformułuje, co jest rzeczą dość łatwą — ale gdy nadto zdoła nadać im siłę i znaczenie, zdoła je sama na kongresie obronić, — co jest rzeczą dość trudną. Cóż wtedy pocnie hr. Andrassy? Zobaczymy. W każdym razie już dzisiaj skonstatować musimy — i to właśnie na podstawie półrocznych euuncjacji — że chwiejna, dwulicowa i nieba- czna polityka wprowadziła Austrię w nielada kabałę, osadziła nawę austriacką na mieliznie, z której samo osławione szczęście Andrassego nie zdoła jej prawdopodobnie zepchnąć. Słowem nadeszła chwila, w której Austrii nietyko nie wolno żadnego więcej błędu popełnić, ale właśnie potrzeba wy dobyć na jaw całą siłę woli, całą potęgę energii, aby tysiącnie błędy naprawić.

Najważniejszą dzisiaj wypadkiem w Austro-Węgrzech jest cofnięcie przez Tiszę rozporządzenia o zebrań ludowych. Ponieważ Węgrzy nie mają ustawy o prawie zgromadzenia się, wydał Tisza po groźnej zapowiedzi i długim następie namyśle rozporządzenie, które jak wiadomo wprost niemożliwemi, bo od policji zupełnie zależniemi czyni zgromadzenia ludowe. Izba posłów zganiła to rozporządzenie, przyjęła jednak tylko wniosek większości, polecający, aby rząd corychlej przedłożył dotyczący projekt ustawy, podczas gdy opozycja wyraźnego potępienia rządu się domagała. Tisza zatem jest obowiązanym corychlej wypracować ów projekt; ale wcale nie był obowiązanym, cofać rozporządzenie przed wydaniem ustawy a nawet przynieść wniósł jej projektu. Zgromadzenia odtąd mogą się znowu odbywać we Węgrzech według praktyki dawnej, ze swobodą prawie nieograniczoną, bo tylko prawie obawa podążnięcia przed kratki sądu karnego będzie kierowała przebiegiem zebrań ludowych.

Wszakże cała waga cofnięcia owego rozporządzenia w tem się zasadza, że nastąpiło właśnie dzisiaj, kiedy widmo socjalizmu przeraża mężów stanu wszelkiego rodzaju, kiedy właśnie socjalizm najbardziej skłonny jest aż do skrajności wyzykiwać wolność zgromadzenia się. Kiedy we Wiedniu i w okolicy policja ciągle zakazuje zebrań socjalistycznych, — choć o miłą socjalizmem trącających (tam za przykładem węgierskim socjalizm wywiesza obecnie powszechne głosowanie jako hasło), a socjaliści w zwolnieniu jednak nie ustają; kiedy w Niemczech bismarckim, który jest ojcem strasznego niemieckiego ruchu socjalistycznego i całej ekonomicznej i politycznej nędzy w Niemczech, rozmachuje się do polamania wszelkich w ogóle swobód a militarnym pruski z niecierpliwością furjacja się zyma, iż mu dotąd jeszcze nie pozwolono rzucić na wszystko co nie nosi „kukułki” (orzec pruski przeważny jest kukułką) na czapce, a nawet na wszystko, co do wojska nie należy; — a co już jaskrawo jest uderzającym — kiedy, jak telegram z Pesztu d. 6. bm. donosi, na wezwanie policji berlińskiej czyniono tam poszukiwania za związkami Hoedla (który na ulicy z rewolweru strzelił do Wilhelma kilka tygodni

temu) z socjalistami w Peszcie, i sprawdzic miano, że Hoedel dłuższy czas przebywał w Peszcie w r. 1876.

W ogóle w Austro-Węgrzech nawet sfery bardzo wysokie nie na sam socjalizm zważają winę zamachów berlińskich jak widzimy z następującego doniesienia *Deutsche Ztg.*: „Cobądź nastąpi (w Berlinie i Niemczech), zawsze można, wobec doniesień o rozlicznych aresztowaniach i zaszczepieniach, powiedzieć z czystym sumieniem z pewnym znany męzem stanu: „Gdyby Niemcy miały taką dobrą konstytucję, jaką na szczęście ma cesarz Niemiec, nie był by padł ani jeden strzał pod Lipami.”

We Wiedniu przewidują krwawe starcia w Berlinie między wojskiem a klasą zarobniczą. Teraz dopiero przynajmniej pisma niemieckie, które Niemcy obwoływały dotąd jako kraj „der Gottesfurcht und treuen Sitte, der Gemüthsthefte, Maneserlichkeit“ itp., że takiego motłochu jak stolica królestwa Niemiec, nawet Londyn nie posiada (jakoż pewnem jest, że motłoch we właściwym znaczeniu jest wyłącznie przylieciem miast krwi germańskiej); że w Berlinie stek steku przebywa, indywidua żyjące od zbrodni do zbrodni; że tam w najjaśniejszych dzień na głównych placach i ulicach gospodarze najdziksza brutalność. Z drugiej strony niemniej brutalną jest wojskowość pruska, i posiada ona wszelkie popęły i chucie motłochu ulicznego — a Boga nie widzi tam, gdzie go widzi wszelka w ogóle religia, tylko w dynastji. Nawet Moskwa nie upada tak nisko, jak salutawo przed ujeżdżanym przez forysja koniem jakiego Prinsa Karla, jak to czynią oficerowie pruscy. (Jest to fakt autentyczny).

Już zapowiadano przed kilkoma tygodniami, że cesarz po manewrach w Czechach przyjedzie tego roku do Galleji. Teraz ponawia tę wiadomość *Czas*, dodając, że cesarz będzie najpierw na manewrach pod Wadowicami, a następnie d. 23. września pod Lwowem. Na każdy sposób rozstrzygnie o tem dalszy przebieg sprawy wschodniej.

Na posiedzeniu komisji podatkowej przedlitawskiej Izby posłów d. 5. bm. zapowiedział minister skarbu p. de Pretis, że rząd spodziewa się, iż do 15. bm. obie Izby Rady państwa pokonczą swoje czynności, a aby to stać się mogło, tylko do środy po Świątkach przerwane będą posiedzenia. Poczem nastąpi uroczyste zamknięcie sesji i oraz kadencji mową tronową. Minister prosił, aby tylko komisja podatkowa u- znano za nieustającą, inaczej zamknięcie sesji nastąpić nie mogło, bo cała dotychczasowa praca nad reformą podatkową byłaby płoną, z niezmierną dla państwa szkoda. Niema się to tak rozumieć, aby komisja ta i po zamknięciu Rady państwa pracowała, ale aby zaraz z początkiem nowej sesji nanowu urzędowała.

Komisja ugodowa przedlitawskiej Izby pa- nowu uchwała d. 5. bm., odrzucił §. 40. statutu bankowego w układzie Izby posłów, i przyjęła orzeczenie przez rząd proponowaną. Paragraf ten wróci zatem znowu do Izby posłów, która zapewne porzuci swój opór.

Jak się okazuje ze sprawozdania komisji wojskowej delegacji węgierskiej, sprawienie dział uchajaszowskich wymaga nietyko nadzwyczajnego wydatku, ale i etat zwyczajny o pół miliona złr. rocznie podniesie — na co też komisja

był na miejscu!... jakby siedział w skórze na szej!...

Artykuł ten wywołał z okolicy korespondency kilka, podających projekta różne, wymyślających na żydów i uskarżających się na niezaryadność naszą. Jedna z nich opowiadała przy- czynność niezaradności, upatrując takowe w nasie- niu, zasianem przez człowieka z wywróconą- głową i spaczonymi pojęciami, które się rozrosły niby chwast i wystrzeliły pod postacią darwinizmu i pozytywizmu. „Jest pomiędzy nami — pisał korespondent, podpisujący się A c h ! — obywatel pewien, zaradne i poważny, przyznający się do otwarcie, *horrone dictum!* do komunizmu. Szczę- ściem, jest inny obywatel, którego otacza zaufa- niem powszechne; po nim spodziewamy się, że chwasty darwinistowo-pozytywistyczne wyplen i okolicy naszej upaść nie da”. Inny znów ko- respondent, podpisujący się S ł u g a b o ż y, protestował przeciwko korespondentowi A c h ! i za- ręczał, że w okolicy całej nie znajduje się w kla- sie oświeconej, jeden żywy człowiek, tak dalece na przodków własnych niepomny, iżby się miał od małpy wyprawdzać. Pozytywistów upatrywał w złodziejach, co pozytywnie konie kradną. „Co się zaś pewnego obywatela tyczy — pisał tenże, to komunizm jego jest filologicznym, zasadzają- cym się na podobieństwie wyrazu cudzoziem- skiego komunizm z wyrazem czysto polskim komunja. Podobieństwa takie zdarzają się często w językach europejskich, pochodzących, jak wiado- mo, od jednego spólnego źródłowego języka, od języka ojca, od sanskrytu.”

Wywiązało się polemik dwie: jedna zasa- dnicza, o darwinizm i pozytywizm, druga filo- logiczna, o komunizm. Polemiki te zakończyły się nagle, pewnym rodzajem fajerwerku publicysty- cznego, który się okazał pod postacią ogłoszenia, podającego prospekt banku ziemianńskiego dla przemysłu i handlu, pod firmą Jan Bąbysta Wurski i komp. Statut banku opiewał, pomiędzy in- nemi wyniknąć mającymi dogodnościami, udzie- lenie zaliczek na ziemiopłody i pożyczek na do- bra nieruchomości.

— Aha!... — wykrzyknęli wszyscy jedno- głośnie.

— Jest gdzie pożyczka, chwala Bogu, a za- tem będzie nakład, a zatem będzie można pro-

Mało brakło do tego, ażeby go nie okrzyk- nięto zbawcą społeczeństwa. Zbawstwa mu nie przyznawano, za to jednak, rozum jego najmniej- szej nie podlegał wątpliwości; zdanie jego miało, w jakimkolwiek względzie, znaczenie autorytetu. Jeden tylko pan Galacer nie zgadzał się z nim, i to tylko w jednym szczególnie punkcie: co się komunizmu tyczy. W tym tylko punkcie rezer- wował zdanie własne. Zresztą — we wszystkim szedł na osłep za zdaniem opinii publicznej, która, ze swojej strony, wywiązała się z opinii ży- dowskiej.

Żydzi powiedzieli, że on kligier, został więc rozumny.

Po niejakiem czasie — w rok podobno później — żydek jeden i drugi szepnął, w rodzaju półwierzania, szlachciciowi jednemu i drugiemu, że Wurski coś zamysła, i przez rok następny cały łamano sobie głowy nad rozwiązaniem za- pytania: co on zamysła?.

Do zapytania tego dołączyło się inne. Kolej się kończyła i zabiła szlachcicom cwięk we łby: — Co z tym fantem robić?..

W gazetach wyczytano czarno na białem, że kolej jest rejoniją rozwoju bogactwa krajo- wego, a nikt bogactwa krajowego nie rozumiał inaczej, jak pod postacią podniesienia do jakiejś bajecznej wysokiej potęgi intraty własnej z roli, z lasu, ze stawów, z młynów, z gorzeln i z pro- pinacji. Podniesienia tego spodziewano się od razu. Gdy przeto chwila otwarcia kolei zbliżała się, nastalo ogólne oczekiwania nateżenie. Ten i ów słyszał już szelesz spadających mu do szka- tuły banknotów. Ten i ów doznawał jakiegos niby lechtania w okolicy serca. Ogół zaś powta- rzał:

— I cóż teraz będzie?..

W odpowiedzi na zapytanie to, niby obja- śnienie z góry, pojawił się artykuł w gazecie, wykazujący, że kolej jest wprawdzie rejoniją bogactwa, ale względna: dostawia, jeżeli jest do- stawiać co. Ażeby było co dostawiać, potrzeba produkować; ażeby móz produkować, potrzeba nakładu; ażeby był nakład, potrzeba mieć pie- niądze; ażeby były pieniądze, potrzeba ażeby pożyczycy było gdzie.

— O to huncwot napisał!... — gruchnęło w okolicy. Jak wie czego potrzeba!... jak by tu

przystała — a to z powodu, że według oświad- czenia ministra wojny nowe działa są cięższe od dawnych, więc też potrzebują koni silniejszych, aby nie ustrzęgåć podczas boju właśnie w chwili najważniejszej.

Klub patryjotyczny.

Pozawczoraj doniósł nam telegram, że kilku członków z mniejszości Koła polskie- go wystąpiło z Koła, z powodu uchwał, za- padłych w Kole nad sprawą kredytu 60-mil- lionowego. Koło, głosując kartkami, t. j. taj- nie, nie pozwoliło p. Skrzyńskiemu przema- wiać w Izbie w sprawie kredytu 60-mil- lionowego. Wczoraj wieczór znowu od naszego korespondenta wiedeńskiego otrzymaliśmy te- legram następującej treści:

Wiedeń 6. czerwca. Posłowie, którzy wczoraj wystąpili z Koła, a powodu odmó- wienia Skrzyńskiemu zabierania głosu w spr- awie narodowej przy sposobności rozpraw nad kredytem 60-milionowym, przystępują bez- zwłocznie do ukonstytuowania klubu patry- jotycznego. Zasada postępowania nowego klubu będzie, szukać porozumienia w każdej spr- awie z dawnym Kołem, i o ile to zgodne ze znanymi zasadami programowemi, głosować będzie w parlamencie wspólnie.

Bezwzględność większości Koła polskie- go wobec mniejszości doprowadziła aż do otwartej scyzi. Większość ta przeszła nad projektem zmian regulaminu do porządku dziennego, niechcąc się nawet wdawać w rozbiór ich, a mniejszość pomimo tego wstrzy- mała się od wystąpienia z Koła. I bardzo pochwalaliśmy mniejszości tę decyzję. Ale przyszła praktyczna kwestja narodowa. Je- den z mniejszości, zarzucający większości, iż dotąd dostatecznie nie podniosła sprawy polskiej, chciał zabrać głos, aby przynajmniej przy ostatniej, jaka się nadarza, sposobności jeszcze przemówić jasno i otwarcie o polityce hr. Andrassego ze stanowiska polskiego, a większość jednak odmówiła mu głosu, aby nie skompromitował dotąd tak zawsze lojal- nego i potulnego zachowania się delegacji polskiej!

Wobec tej odmowy mniejszość uważała za konieczne w interesie narodowym, wypo- wiedzieć chociażby w ostatniej chwili przed kongresem i przed zamknięciem Rady pań- stwa, dobitnie, jasno i otwarcie, co naród myśli o polityce hr. Andrassego, i jakie wo- bec tej polityki zajmuje stanowisko, nie ob- wijając nic w bawełnę lojalności. Aby zaś to uczynić mogła, wystąpiła z Koła.

Na dzisiejszym porządku dziennym Ra- dy państwa stoi właśnie sprawa 60-mil- lionowego kredytu, dzisiaj więc zabiorę głos

dukować, a zatem będzie co dostawiać, a więc niech żyje kolej żelazna!.

Kolej się właśnie otworzyła.

Okolica cała zjechała się na festyn. Obywa- telstwo płci obojej i wieków różnych zapełniło ustrojone w chorągwie i wieńce wagony. Pociąg zatrzymywał się na stacji każdej, i na każdej tłumy ludu radośnemi witały go okrzykami.

W jednym z wagonów pierwszej klasy sie- działo ośm osób: cztery damy, czterech męż- czyn — hrabina Dzierżewska, marszałkowa Dyłska, pani Wrębina i pani Dryndalska, pan Wręba, pan Dryndalski, młody hrabia Alfred i pan Wurski. Pani Wrębina zajmowała fotel na przeciwko pana Wurskiego. Nachylali się ku so- bie i przemawiali od czasu do czasu po słów kilka, które huk pociągu całą siłą pary pomyka- ącego, nie rozumiałemi dla obecnych czynił. Pani Wrębina zapytała:

— Cóż z żoną zrobił?..

— Została... — była krótka a sucha od- powiedź.

— Widzę przecie, że została, kiedy jej tu nie ma, a wiedzieć chcę jakieś tę rzecz urządził!..

— Sama chciała!..

— Proponowałaś jednak... zapraszałaś!..

— Doszliśmy do tej doskonałości, żeśmy, w rozmowach pomiędzy sobą, zaprawdawali oszcze- dność na słowa... Rozmawiamy jednowyrazami!..

— Jakże to, przecie?.. Powtórz... ciekawam!..

— Jedziesz?.. Dokąd?.. Na otwarcie... Czego?.. Kolei... Nie... Adio!..

— Cha cha cha... — buchnęła pani Wrębina i ręce w szamao rękawiczkach do góry pod- niosiła.

— Co to?.. czego to?.. — zapytały razem marszałkowa i hrabina.

Pani Wrębina, z racji śmiechu spazmaty- cznego prawie, odpowiadać nie mogła, zapyty- wany zaś pan Wurski wykręcił się od dania od- powiedzi sianem, jak to powiadają:

— Jak na stół dwa razy, raz po raz, je- dnego i tego samego dania podawać nie można, tak nie można powtarzać jednego i tego samego dowcipu!..

(C. d. n.)

POD OBUCHEM.

Powieść
przez
TEOD. TOM. JEŻA.
(Ciąg dalszy.)

Jan zakpiął. O mało nie wybuchnął. Prędko jednak przyszło mu na myśl, że wybuchanie wobec takiego komunisty, byłoby to deptaniem nogami godności własnej. Powściągnął się więc, obrócił i odszedł. Nie znajdował się on w położeniu rozpaczi, nie był bowiem bez grosza, i na razie mógł sobie dać radę. Przykróść wielka odmowy pana Galacera zależała na tem, że po- zbawiała Hurską zycielwie sąsiedzkości ludzi uczciwych, jakimi byli Paliwodostwo. Przykróść ta odnosiła się do serca Jana, do jego uczuć sy- mpatycznych, które mocno dotknięte zostały. Ze- jednak sposobu nie było do zrobienia inaczej, więc najął fur trzy, spakował się i wyjechał do mia- steczka pobliskiego, położonego na linii budującej się kolei. W miasteczku, przenocował w domo- stwie zajeżdżnym i nazajutrz wyszukał na przed- mieściu izdebkę z kuchenką, w której ulokował matkę. Hurska miała swój kącik, miała kościół, znalazła towarzystwo odpowiedniej, zajęcie dostar- czały jej igła i druty. Jan zabrał tylko tyle tylko, ażeby matce zapewnić wygody możliwe.

Miejsce jego, na czele robót, zajął inżynier jakiś, wyznawca Bachusa. Część administracyjną wzięli żydzi na siebie i, pomimo że takową w zu- pełnym znaleźli porządku, żadnej nie opuszczali sposobności, ażeby nie odzwać się o Janie:

— Ajwaj!... cóż on nam narobił!.. Gdyby to był człowiek poczciwy, to nie bał by się w oczy nam popatrzyć!.. nie uciekł by, jak ten złodziej!..

Jan uciekł w rzeczy samej, ale nie od par- trzania żydom w oczy, a od owacyj pożegnania i od żalów żalonych, jakie by go spotkały ze strony robotników, którzy dla niego wielki powzięli szacunek. Żalowali też za nim szczerze — tak dalece, że w pierwszych chwilach obawiać się należało ekscesów. Robotnicy słuchali nie chcieli dyrektora nowego i odgrzali się na ży- dów; byli i tacy co robotę opuścili. Przemienilo

to jednak bez następstw smutnych, nie bez ni- giego jednak. Za mitręgę, rozumie się, przedsię- biorcy czynili Jana odpowiedzialnym.

— Ot, co nam narobił!.. Ajwaj!.. Cóż to za gałgan!.. Jemu się zdawało, że purycy od go- mów za nim pójdą... Niedoczekanie jego!.. Je- dnakże, byłoby z nami źle, gdyby nie ten puryc z Czeluścina... Oj, to kligier!.. to kligier!.. Czemu on nie żyd?..

Czytelnik z łatwością się domysli, że epitet kligier odnosił się do małżonka pani Julji.

Epitet ten nie pozostał bez następstw.

Kto nie zna słabości szlachty naszej do ży- dów, ten nie zna ani szlachty, ani żydów. Sza- chlicowi obejść się nie sposób bez żyda i, na- wzajem, bardzo trudno żydowi obejść się bez szlachcica. Jest to fakt stwierdzony wielokro- tnie doświadczaniem. Fakt ten tłumaczy rozma- icie, niektórzy zaś tem, że co najmniej połowa szlachty polskiej, gdyby rodowód jej dał się wy- kazac ze ścisłością historyczną, znalazło by przod- ków swoich nad brzegami Jordanu i morza Mar- twego, u podnóża gór Libanu, wśród poddanych królów Dawida i Salomona, pomiędzy wojwni- kami co pod Jerychonem trąbili. Nie wchodzi jednak w to. To pewna, że pomiędzy tym naro- dem wybranym, za jaki się miała szlachta, a tym narodem wybranym, za jaki się mają żydzi, zachodzą liczne punkta styczności, dzięki którym ży- dzi wpływ potężny na szlachtę wywierają. Roz- um żydowski uważa się za rozum *sui generis* wielkiego znaczenia; opinja żydowska oddziałuje silnie na opinię publiczną. O kim żydzi powiedzą kligier, za rozum tego spółpowietnik każdy go- tów dać sobie nos uciąć lub ucho oderznąć. Opini- ja żydowska nie jednego pokierowała.

Żydzi o Janie Bąbystycie powiedzieli kligier i, pomimo że zdaleka przybył, pomimo że na czole miał intruza pietno, pomimo że przystał do po- sągu żony, uzyskał uznanie jednogłośnie i jedno- zgodne.

— Oj, to kligier!.. — przechodziło z ust do ust.

A przytem postawił się od razu dobrze względnie do interesów i wyobrażeń miejsco- wych, zaszadząc żywoły obce, grające rolę stracha na wróble.

— Co to za człowiek!..

posłowie, co wystąpili z Koła, zapewne pp. Skrzyński i Hausner. Z ich przemówień będziemy mogli rozpoznać, jaka w kwestii, obecnie najważniejszej dla nas, zachodzi różnica między zapatrywaniami większości a mniejszości Koła, i czy chodziło jedynie o to, aby pp. Skrzyński, Hausner lub Ujejski głos zabierali w tej sprawie, lub czy spór idzie o to, co mówić mieli.

Telegram doniósł nam, że posłowie, co wystąpili z Koła [dotąd, o ile wiemy, jest ich pięciu lub sześciu] zamierzają zawiązać się w klub patriotyczny, i w myśl programu, który streścili w §. 4 swego projektu regulaminowego, postępować i głosiwać w parlamencie. A gdy w motywach, uchwalonych przez większość Koła przy przejściu nad projektem regulaminu, wypowiedziano, że Koło zawsze w myśl tego programu postępować, chociaż go nie spisało, więc spodziewać się należy, że oni z Kołem a Koło z nimi głosiwać będzie wspólnie, i że co do zastępowania sprawy narodowej, co do solidarności z sejmem krajowym i co do obrony autonomii, instytucyj autonomicznych, oraz praw konstytucyjnych i swobód obywatelskich, różnicy między Kołem a klubem patriotycznym nie będzie.

Jeżeli zaś zajdzie jaka różnica, to wyjdzie ona na jaw, a wtedy cały kraj, a mianowicie wyborcy będą mogli osądzić łatwo, która strona w myśl tego programu postępowanie, a która od niego zbacza a tylko wobec wyborców zaśłania się pozorami. Dotąd mniejszość przegłosowywana, musiała milczeć; teraz między mniejszością a większością rozwinąć się powinna emulacja jawna o lepsze.

Gdyby z Koła wystąpiła frakcja, nieprzejęta dostatecznie duchem narodowym, niepatriotyczna, to taki rozłam byłby szkodziły i z góry by go potępić należało. Ale gdy ci, co wystąpili, liczą się do najgorętszych patriotów, więc niebezpieczeństwa nie ma, ażeby sprawa narodowa ucierpiała. Jeżeli nowo-zawiązujący się klub patriotyczny będzie rozumnie, przeczornie i energicznie prowadził sprawę narodową, to jedynie zyskać możemy na tym rozłamie, a klub sam stanie się ogniskiem dla szczerze oddanych sprawie narodowej i usiłujących rozwinąć życie i ducha narodowego.

Memorandum Turków do kongresu

Jakiej presji używali Moskale, aby Turcy zmusili do podpisania traktatu sanstafskiego, o tem świadczy memoriał, złożony teraz przez rząd turecki z zamiarem wniesienia go na kongres, jako ilustracji postępowania Moskale. Memorandum to konstatuje, że rokowania nad tym traktatem trwały 17 dni, podczas którego to czasu żadna dyskusja nie była możliwa, gdyż Moskwa nie przedłożyła propozycji swych w całości, lecz oddzielnymi punktami, i to z naciskiem obliczonym na przyspieszenie. Propozycje mu siano przyjmować na ślepo, a przy każdym artykule reprezentanci Turcji spotykali się z oznakami niecierpliwości, ironicznymi uwagami i groźbami ze strony pełnomocników moskiewskich. Przy ład przedstawianiu, nieczynionem przez tureckich posłów, w ks. Mikołaj groził zerwaniem rokowań, i oświadczył, że jeżeli sprawa nie będzie załatwiona przed rocznicą wstąpienia na tron cara, rokowania będą przerwane. Gdy turecy pełnomocnicy wystąpili przeciwko rozszerzeniu granic Serbii, w ks. Mikołaj wydał rozkazy do armii, aby maszerowała na Stambuł. Nazajutrz jednak cofnął ten rozkaz. To samą groźbę ponawiano przy każdej innej sposobności.

W rocznicę wstąpienia cara na tron, zażądano przyjęcia kilku pozostałych ważnych warunków w przeciągu jednej godziny. Memorandum kończy tak: W ten sposób stało się, że ustanowiono granice Serbii, nie bacząc na żadne przedstawienia, które jeżeli byłyby dojrzałe, zabrane i rozpatrzone, z pewnością byłyby wpływały na zmianę przedłożonego i narzuconego przez Moskwę traktatu. Stało się także, iż obszar księstwa bułgarskiego określony został prowizorycznie na podstawie dat, których pełnomocnicy moskiewscy dostarczyli jako absolutnie prawdziwe i które dla braku dostatecznego czasu nie mogły być zweryfikowane. Nieprawdziwość tych dat można dziś wykazać nie tylko rezultatem lokalnych dociekań, lecz także etnologicznymi dokumentami, czerpanymi wyłącznie z moskiewskich źródeł. Tak samo się stało z powiększeniem terytorjalnym Czarnogóry, na które pełnomocnicy turecy musieli przystać w skutek twierdzeń, że to lub ową miasto zostało przez Czarnogórców obsadzone jeszcze przed zawarciem rozejmu, podczas kiedy okazało się później, że te w rzeczywistości nie były i dotąd nie są w posiadaniu Czarnogórców. Fałsze te nie są jedynym wynikiem pośpiechu i przygnania, z jakim traktowano wszystkie sprawy. Te same przyczyny wpływały na regulację wynagrodzenia wojennego, na ustępstwa terytorjalne i na ustanowienie sum w srebrze płatnych. Punkta tego rodzaju i wagi załatwiono w ostatniej chwili i w kilku godzinach. Tym sposobem Porta widziała się zmuszoną, przyznać ustępstwa terytorjalne, których znaczenia i charakteru a priori nie mogła ocenić ani z topograficznego, ani z politycznego punktu widzenia, ani też ze stanowiska ubezpieczenia swoich granic. Również w ostatniej godzinie musiała Porta przyznać wadliwie określony, a na wszelki wypadek przynajmniej ją ciężar pieniędzy, ponieważ pełnomocnicy jej nie mieli możności rozważyć go i zastanowić się nad nim.

Pobieżny ten rzut oka na rokowania w Adrianopolu i San Stefano prowadzone, i na procedury, jakich się pełnomocnicy moskiewscy trzymali dla osiągnięcia zamierzonych rezultatów, wystarczy, aby uzasadnić, że preliminarja pokojowe przyszły do skutku przy stosunkach anomalnych i niezwykłych i pod presją, której się sam car był wyparł, gdyby był wiedział, jak dalece nadużywanego jego nazwiska, tudzież w ks. Mikołaj, gdyby mógł być objasnionym o charakterze i doniosłości swojej interwencji. Memorandum to jest podpisane przez Sawfeta Basę.

Korespondencje „Gaz. Nar.“

Wiedeń d. 4. czerwca.

Wśród uwagi publicznej, natężonej oczekiwaniami wielkiej decyzji, jakie zapadną w Berlinie, zabrakł dziś głos poseł Dunajewski w delegacji austriackiej, aby przemówieniem imieniem Polaków w sprawie budżetu zagranicznego. Co większą jeszcze wagę przemówieniu jego nadawać mogło, było to, że był on jedynym mówcą oprócz urzędowych w tej sprawie.

Z przemówienia jego dowiedzieliśmy się delegacja, a po za nią szeroka publiczność, że Polacy zawsze mają nadzieję, iż z mocarstw, zebrane na kongresie, ujmą się za „interesami języka i religii Polaków“ pod panowaniem moskiewskim. Czy istotnie mają Polacy tę nadzieję? czy ma ją nawet sam mówca? Otóż w tem i ży najślabszy punkt mowy, bo niezgodny z prawdą. Raz już nawet świadczono Polakom, że zadanie ewentualnego wówczas kongresu nie będzie się rozciągać poza obręb kwestii wschodniej w ścisłym znaczeniu. Dziś, po przedwstępnych uktach pomiędzy mocarstwami o szczegółowe podstawy obrad kongresu, dziś powiedzić można, że sprawa Polska, czy choćby „los Polaków“ z obrad kongresu już formalnie wykluczone zostały. Wprawdzie pan Dunajewski wymową dedukcyjną starał się wykazać, że ponieważ idzie o zbudowanie na kongresie trwałego pokoju, więc pókiż ten w takim tylko razie mógłby być trwałą, gdyby się zajął i polepszeniem losu Polaków. Czy dla takiego wszakże oratorskiego wywodu, za którego aktualność polityczną nie nie przemawia, warto było w tej chwili sprawę polską redukować do poprawy losu Polaków? czy warto było do dodatkowego argumentu upodobać ją do sprawy żydów w Rumunii, i to w sposób, drażniący bez potrzeby tych ostatnich?

O ogólnej polityce austriackiej w sprawie wschodniej mówił także polski mówca, konstatując niejako zmianę jego na lepsze od dawno minionych czasów. Na poparcie wszakże tego zdania, przytoczył tylko negatywne oświadczenie obecnego ministra spraw zagranicznych monarchii, że on (minister) nie pojmuję w ten sposób powołania monarchii, ani sam nie miałby po temu odwagi moralnej, aby miał występować w obronę nacisku i złej gospodarki na Wschodzie. Jak wiadomo, punkt ten zasadniczo-negacyjny w polityce hr. Andressgo był zawsze najdrażliwszym, i praktycznie najtrudniejszym do przeprowadzenia. Nigdy on go dotychczasowego jako wyjątkową podstawę swojej polityki nie przedstawiał, i jeżeli kiedyś rezultata okazał, że punkt ten politycznie mylnym nie był, to okazało to, dzięki innym współczesnym względom, a względem dodatnim w polityce ministerjalnej. Przedstawiać go zaś sam jeden, jako symptom zmiany na lepsze w polityce monarchii, to znaczy usprawiedliwiać pośrednio stanowisko moskiewskie, a nawet porozumienie z Moskwą na tem polu, bo i Moskwa przecież nie w imię czego innego, jak w imię złej gospodarki tureckiej, wyruszyła „oswożać lud“. Nie przycygniemy więc, jak się zdaje, kłopotu polityce moskiewskiej polska instrukcja na kongres data hr. Andressmu, jeśli tak wolno scharakteryzować polskie przemówienie w delegacji w Wilgu kongresu; ani też nie przycygniemy do wzmocnienia antimoskiewskich dążeń w polityce austro-węgierskiej.

Z wielką uwagą przysłuchiwał się minister wywodom polskiego mówcy. Ponieważ wszakże uwaga ta była zwrócona, zanim mowa znana była — wolno więc przypuszczać, że odnosiła się też ona raczej do ogólnego zaciekania: co też Polacy w takiej chwili mówić chcą i na co się zdołają? aniżeli do zręcznych wywodów i zalet oratorskich samej mowy. O wrażeniu, jakie ona wywrze na szerszą publiczność, najlepiej sami osądzić będącnie mogli z jutrzejszych dzienników wiedeńskich. Wśród obecnych, o ile z pozornego rzutu oka i półsłówku wnosić było można, wywołała ona najprędź zaniepokojenie, a następnie rozczarowanie zawiadzonego oczekiwaniami nowości. Poza salą obrad — wszyscy jeszcze wyjątkowo zajęci cesarzem niemieckim i zama chem ostatnim.

Reakcyjne zapowiedzi z Berlina, pomimo powszechnego sąsiedzkiego do racionego cesarza, obudziły nie niepokoju, i niemniej powszechne pozbawienie. Z Węgier także nadeszły dziś popołudniu dzienniki, przy słowach współczucia i szacunku dla cesarza niemieckiego a potępienia sprawy zamachu, starając się wykazać, że reakcyjne dążności i prawa nie zaradzą z dziełem i o byczajów, lecz przeciwnie; a zarazem starając się dowiedzieć, że dążności te w żadnym razie nie będą mogły przekroczyć na terytorjum Węgier i Austrii. Być może, że zastrzeżenie to było dyktowane zdrowym instynktem i na czasie zrobionem zostało, skoro półurzędowy *Journal de St. Petersburg* przynosi już uroczyste wezwanie do łącznego postępowania rządów przeciw dążnościom wyrotu. Co w Moskwie nie nazywa się dążnością wyrotu? a politycznym cóż za wspaniałe korzyści dla polskiej zabarowej, prawdziwie wyrotowej, w kłopotach z tego rzekomego łącznego postępowania rządów dziś sobie Moskwa obiecywać mogła?

Mówiąc o Węgrzech wypada mi dodać, że wszystkie wiadomości z tamtąd donoszą o istocie gorączkowo prowadzonych robotach dniem i nocą w przemyślach siedmiogrodzkiego. Tórewski wawów, podług kotozawadzkiego *Kelet* dziś już może stać się „drugą Plevną“, gdyby Moskale chcieli się wdzierać do Siedmiogrodu. W okolicach Krasnej zaś roboty inżynierskie mają dawać powód do fraternizowania ludności rumuńskiej z węgierską po obu stronach granicy. Oburzenie przeciw Moskwie pośród pierwszej ma być powszechne i wzmagać się w miarę nadziei pewnego przeciw Moskwie oparcia.

Kronika miejscowa i zamiejscowa.

Lučov dnia 7. czerwca.

Dziś w teatrze odegrano zostają dwie komedje pp. Meilbac i Halevy, pierwsza w dwóch aktach pt. „Północnym pościągłem“ druga jednoktowa „Przejście Wenery“.

Czerwiec nie popłynie się jako w tym roku. Powietrze nie może się ochłodzić. Dotąd prawie ani jednego dnia gorącego nie było. Właściciele stawów i zimnych kąpieli szczególnie narzekają na to. Wczoraj dzień cały chłód panował dotkliwy. Po dzisiejszym deszczu prawdopodobnie powietrze jeszcze bardziej się ochłodzi.

Zwołane na wczoraj zgromadzenie wyborców do Izby handlowej nie przyszło do skutku z powodu że wczoraj już zachodził święta żydowska. Komisja zwołująca zastanowiła się nad tem, czy mimo świąt naszych i żydowskich zwołanie zgromadzenia jest jeszcze możliwe lub czy w inny sposób ma się samantestować wobec komitetu który ze swej listy całe stronnictwo wykluczył, ograniczając

się ze strony polskiej li na zwolenników mameluc kich. Smutno bardzo, jeżeli w sprawach gminnych lud ekonomicznych zaciężenie idzie do tego stopnia — lecz mamy nadzieję że wybory nie dadzą się uwieść syrenim głosem nawołujących pozornie do zgody a chcących koniecznie dominować nad partją narodową. Zresztą należy wybierać inteligentnych i niezawisłych a komitet przedstawia kilku kandydatów, będących tylko manekiniem lub stojących w zawisłości z powodu ich przedsiębiorstw. Jakimi środkami przeciwnicy wojują tego dowodem, że zaczęto kartki do głosowania wykonywać wystąpieniem p. nadyrektora poczty — do Gródka zaś wysłano jakąś odezwę od klubu polskiego, który jak wiadomo dawno już nie istnieje. Mamy przeto nadzieję, że zwolenni y narodowej partji nie dadzą się wnieść szumnym plakatom niemiecko-mamelucskim, lecz będą głosować na kandydatów, których mówię zaufania i *Gazeta Narodowa* poleca.

* Wycięgi konne we Lwowie, odbędą się na białych za rogatką Janowską w dniach 10. i 12. czerwca b. r. o godzinie 5. po południu.

* Donoszą z Ameryki, iż pani Modrzewska w polowie b. m. wyjechała do Anglii i Francji w czteromiesięczną podróż artystyczną. We wrześniu powraca zaś do Ameryki na sezon zimowy. Różne okoliczności nie pozwalają jej być w Warszawie, wszakże Kraków i Poznań odwiedzi na dni kilka.

Znakomita artystka występowała w ciągu 20 tygodni codziennie! (to znaczy 150 razy z rzędu), nie licząc występów w St. Francisco, Kalifornii i Newadzie. Największe powodzenie miała pan M. w New-Jerku, Bostonie, Filadelfii, Chicago, w Washingtonie i Nowym Orleanie.

* Wiadomości lokalne. W środę przed południem pękł wielki kocioł parowy w browarze p. Domsa. Szczęśliwym wypadkiem nikt z pracujących nie został uszkodzony. Tej nocy przytrzymała mała straż policyjna na ulicy Stonekiej izraelit, który całem zachowaniem się swoim okazał, że popadł w stan obłąkania. Odprowadzono go do szpitala i zarządono dochodzenie, jak się nazywa i z kąd pochodzi.

Podziękowanie. Dalszy ciąg zasługów na rzecz Zakładu głuchoniemych we Lwowie, nadesłali: ks. Józef Matusewicz kanonik w Tarnowie 3 zł., parafiani rz. kat. w Brzeżanach 10 zł., 60 c., ks. Ostrowski proboszcz w Brzeżanach 2 zł., ks. kanonik Stańkowski ze składek w Biłce szlacheckiej 14 zł., p. dr. Polański adwokat we Lwowie 10 zł., p. dr. Józef Skalkowski adwokat we Lwowie 5 zł., p. dr. Wartasiewicz adwokat w Złoczowie 10 zł., Towarzystwo pedagogiczne Czortkowsko-Buczackie 10 zł., 40 c., szkoła w Kowalówce 1 zł., 60 c., księża Jerzy Czartoryski 20 zł., Wydział Rady powiat. w Rzeszowie 25 zł., Wydział Rady powiat. w Złoczowie 50 zł., Wydział Rady powiat. w Buczacz 15 zł., Wydział Rady powiat. w Brzozowie 10 zł., W. Karolina Weeber 5 zł., Bank gal. w Tarnowie 5 zł., Towarzystwo zaliczkowe w Tarnowie 3 zł., p. dr. Kuczkowski adwokat w Tarnowie 2 zł., ks. Izidor Dolnicki spirytualny w seminarjum gr. kat. i st., grono nauczycieli szkoły miejskiej Piramowicza 4 zł., c. k. sąd powiatowy w Boheradzku 9 zł., 60 c., c. k. sąd powiatowy w Sanoku 1 zł., 88 c., piąte biuro rachunkowe namiatnictwa 3 zł., ks. Nyezej ze Zawadki 40 c., c. k. sąd pow. we Włocławku na Bukwinie 16 zł., 80 c., razem 287 zł., 78 c., a z dołączeniem poprzednio 629 zł., 52 c.; czyni razem 916 zł., 30 c. w. a.

Za otrzymane dary, składa dyrekcja rzeczonożego zakładu, szanownym ofiarodawcom winne podziękowanie.

† W Łomży w dniu 30. maja zmarł Józef Łopaciński, adwokat przysięgły przy sądach łomżyńskich. Zmarły w młodości zwłaszcza swojej dął się szacunkiem poznać na polu piśmiennictwa krajowego. Urodzony w roku 1815 w płockiem, pierwsze wykształcenie odebrał w szkołach łomżyńskich. Obrawszy sobie następnie drogę sądowniczą, pracował jednocześnie na polu literackim. Holdując szkole romantycznej, umieszczał od czasu do czasu próbki poetyczne w dodatkach miesięcznych do *Gazety Warszawskiej*. Poezje te zwracały na siebie uwagę i świadczyły o talentach autora, który nawet próbował sił swoich na polu dramatycznym (dramat „Macocha“ i inne), chociaż nigdy nie dobiegł się przedstawienia na scenie, teatr bowiem warszawski dla oryginalnych utworów dramatycznych był szalenie zamknięty. Razem z pojawieniem się *Biblioteki Warszawskiej i Nadwiślańska*, przy wybitnym i na jaw kilka młodych talentów, które od razu zyskiwały sobie szeroki rozgłos, Łopaciński umilkł. Następnie bawiąc przez długie lata za granicą, powrócił jeszcze raz do literackiego trud, tym razem obrawszy sobie dziennikarski zawód. Po powrocie do kraju, zlanymy więcej zmartwieniami i trudami niż wiekiem, nie już nie drnkował, zajęty troską o chleb powszedni, o którego uzyskanie ciężko przychodziło mu walczyć.

W Peszcie odebrał sobie w tych dniach życie kapitan Juliusz Plachetko w chwili, kiedy z rozkazu komendy jeneralnej przyszedłby do niego w skutek wyjścia na jaw znacznego braku w powierzonej mu kasie pułkowej. Był to człowiek bardzo lekkomyślny; sprzeniewierzone pieniądze przepuścił z swą kochanką.

Wrocław d. 5. czerwca br. Zarząd „Kółka towarzyskiego akademików polskich“ przesyła nam następującą odezwę:

„Donosimy szanownej publiczności polskiej, iż dnia 11. czerwca bm. (w Ście święto Zielonych Świątek) odbędzie się uroczystość 10-letniej rocznicy założenia „Kółka towarzyskiego akademików narodowości polskiej w Wrocławiu.“

Na obchód uroczystości tej zapraszamy uprzejmie byłych członków „Kółka“, szanowne obywatelstwo polskie i kolegów. Obchód uroczystości trwać będzie dwa dni.

Dnia 11. b. m. nastąpi inauguracja uroczystości wspólną uczną o godz. 8 1/2 wieczorem na wielkiej sali hotelu Miedera (Königsstr.). Uczta połączoneą będzie z odpowiednimi deklamacjami, śpiewami itd. Przyjmowanie gości rozpocznie się o godzinie 7 1/2.

Dnia następnego odbędzie się w razie sprzyjającej pogody wycieczka w towarzystwie pań parostatkiem na Odrę do Masłowic pod Wrocławiem.“

— Z Warszawy piszą o pobycie Szacha do Czasu. Byłoby króla królów zajmie jeszcze chwila wrażeń Warszawę, i rzeczywiste dała powód do zabawnych epizodów. Przyjazd Szacha poprzedziły oficjalne rozkazy: „iluminować i w niczym się nie sprzeciwiać, bo Szach tego nie pojmuję.“ Cesarz Aleksander rozkazał przyjmować swego dostojnego gościa tak samo jak siebie samego, a jeżeli się da, jeszcze lepiej. „Stać się życzeniem cesarza zadość, bo oprócz fajerwerków znalazła się i wesołość. Cała Warszawa rozpoznaje sobie epizody z bytności Szacha, charakteryzujące samowładę Teheranu w trochę komicznym świetle nie pozbawionem pięprzku. Hr. Kotzebne na wstępie witając Szacha podał mu rękę, lecz król królów odwrócił się i uwołnił gubernatora od dalszych przyjęć mówiąc: „viens fatigued rester“, Szach bowiem mówi po francusku urywanymi fra-

zesami. W ogrodach łaźniowskich spodobał się Szachowi kwiat czerwonego kasztana. „Aller cueillir“ brzmiał krótki rozkaz do oprowadzającego go p. Muchanowa prezesa teatrów i zawiadowcy pałaców cesarskich, a gdy p. Muchanow chciał się wyrzucić jednym ze służby, usłyszał krótkie „non, vous“ i musiał sam spiąć się i zerwać nie zakażany owoc, chociaż go wręczył własnoręcznie Szachowi, lecz znow usłyszał „arriere“ i wskazywając, że trzeba najprędź wręczyć pierwszemu ministrowi. Otrzymałszy kwiat z rąk swojego pierwszego ministra, Szach go powąchał i rzucił. Tym którzy go oprowadzał, gdy go wyprowadził, wołał „arriere“. W gabinecie zoologicznym nie dał się oprowadzać przez kuratora Moskale, lecz przez zastępcę jego, nieznośnego Taczanowskiego, Polaka, którego serdecznie uściłnął za rękę. Zobaczywszy żnbra z etykiety: Grodno, powiedział „Pologna“. Następnie rzekł: „Muséencore avant Russe“ i dodał: „Matvays government“, ale zarazem oświadczył, że cesarz Wilhelm jest równie mądry jak on, ale że cesarz Aleksander mądrzejszy jest od nich obydwóch. Warszawa mu się bardzo podobała, zabawił dzień dłużej niż zamierzał. Zamówił sześćdziesiąt powozów u Rentla i Romanowskiego, twierdząc, że dawniej zakupił powozy w Paryżu, lecz wszystkie mu się popsuły, że zaś widzi iż tu są złe drogi, więc powozy powinny być dobre. Wspomniał w darach nie okazał się, gdyż dla służby w Łazienkach, które dwór syna słońca zanicyścił strasznie, zostawił Szach, tylko trzysta rubli; ale dużo rzeczy w Warszawie zakupił i za wszystkie tym razem gotówką płacił. Kupił mianowicie nie zliczoną liczbę par rękawiczek.

Szach zapatrzył się dobrze na podróz, ma ze sobą dziesięć milionów rubli, a wziął od p. Laskiego znaczne kredytywo na Paryż, oprócz tego miał skrzynkę z kosztownościami. W Warszawie obiegła pogłoska nieco wątpliwa, że Szach pojechał rządywo moskiewskiemu znaczna smę Szach winien zawsze chodzić po perskiej ziemi, to też wiozą za nim piesek ojczysty, który wysypną mu do sandałów; Warszawiacy jednak twierdzą, że mu wysypiano polski piasek. Balet warszawski niezachwyił Szacha, jednak niezrównanej pierwszeństwa p. Cholewickiej zrobił dla z perskiego szala. P. Muchanów otrzymał — zapewne za zerwanie kwiatu kasztanowego — wielką gwiazdę perską. P. Epstein konsul perski, towarzyszył wędł Szachowi z gwiazdą u boku i w szpicastej czapce baraniej. Szach zaś nosił znane pyszne solitery w liczbie sześciu jako guzik. O kobietach warszawskich Szach powiedział: „Femmes rnes magnifiques, femmes salons laides“. Na pożegnanie Szach uściłnął za rękę generała Kotzebne. Król królów ma garancjonalny apetyt, zjadłszy obiad z czterema potraw, zażądał w pół godziny kottetów. Warszawa która lubi się bawić, wdziedząc mu będzie długo; bo Szach konkurencję robił nawet Żółkowskiemu.

Antoni Kątski, sławny fortepianista, stracił, jak donoszą dzienniki, cały swój majątek przez bankructwo domu Lewi Bing. Skutkiem tego Kątski, który już od dość dawna nie występował publicznie, obecnie znowu zaczyna dawać koncerty. Jego „concert de rentrée“ odbędzie się w Paryżu.

Tei-fun, straszliwa zaiste dłoń, nieznaną w Europie sity, zaczęła w tych czasach nad Kantonem (Kuang-tu), stolicą prowincji chińskiej tegoż nazwiska. Tem straszliwsza ona, iż przysłała niepodzielnie i w mglności oka prawie roznosiła śmierć i zniszczenie. Tei fun (tyfon), wiatr niepojętej zaiste nocy, „prowadził przerazającą katastrofę, o której jeden z redaków naszych pisze nam co następuje:

„We czwartek dnia 11. kwietnia r. b. miasto Kanton i osady cudzoziemców na wyspie Shameen leżące — padły na pastwę niepiamiętnemu nawet w Chinach tyfonowi. Po dość lekkich karykach atmosferycznych, które trwały tegoż dnia od godziny 2 do 4, spadły nagle kawałki lodu, wielkości gołębiego jaja, na cichą wyspę Shameen. Driwnem temu zjawisku, występującemu przy 80 stopniach ciepła według Fahrenheita, towarzyszyło wkrótce inne.

A było ono piekielnie groźne! Dał się słyszeć szelest przyrki, który wzmaszał się i ustawał z szataną siłą rytmicznością. Zanim zdolało sobie wytlumaczyć tajemniczą tę muzykę, gdy w jednej chwili zahalał orkan zadnem napisany piórem. Wzleciały w górę okna i drzwi, najcięższe sprzęty poczęły się ruszać, ściany zadrażyły jak przy trzęsieniu ziemi. Łoskot straszliwy trwał tylko kilka minut, potem ukazało się jasne słońce i spojrzano na rozdzierający serec obraz zniszczenia. Cztery minuty zwały całą osadę. Jeszcze w górę unosiły się szczytki balkonów, wyspy, werend, drzewa, jak widna nocne z rozpuszonymi sploty, gdy okropny smok ten powietrzny docierał do samego miasta.

Czarny ślip dymu wymykający się ze stóp zniszczonych domów stał się począł nad głowami mieszkańców Kantonu. Nikt meteorologicznych nie robił teraz badań, każdy patrzył okiem dnęsy, czekał — rósł w nadzieję i tracił ją na zawsze! Trąba ta powietrzna powstała o 50 mil angielskich od hiszpańskiej kolonii Macao, a szerokość jej u podstawy miała do trzystu jardów. 150 jardów zniszczone zupełnie. Domy Shameen są tak uszkodzone, iż nie sposób w nich zamieszkać. Angielski konsulat i domostwa pierwszorzędnych przemysłowców rozszarpały się w gruzy. W magazynach jedwabnych bardzo wielu Chińczyków straciło przy robotcie swoje życie. Kanał zarzucony został kamieniami, drzewa z korzeniami leżały na ulicy; jako zdłbia słony w poprzek ulicy walały się stupy latarniowe. Jednym słowem: piękne Shameen, podobne do angielskiego parku, przetrzodziło się w odludną pustynię. Żaden z Europjczyków szkodły tu nie ponosił, lecz 6 do 8,000 Chińczyków zostało prawdziwie uiszczędziwionych. Ujście do rzeki Perlowej zatkała prawie było trnami nadpływającą z kanału. Liczono je... zdaje się bez końca! Pod gruzami, w rwnowisku tysiące Chińczyków na sea wieczny zasnąło. Takim jest „tchnienie smoka.“ Bodajby nigdy podobnego nie dożył moment.“

Z Izby sądowej.

(Zarząd gminny w Kuluszu.)

(Ciąg dalszy.)

Przedsiönki sali rozpraw są od poniedziałku pełne świadków, i wyglądają raczej na miejsce jarmarku kałnkiego, niż na lokal sąsiadujący z trybunałem karnym. Żydów co nie miara, żydówek, włościan, mieszczan, przedmieszczan, surdutowej inteligencji, księży, policjantów itp. sunie się chmara, a wszystko to powołane zostało na stwierdzenie, poborn i ścigania przynuszonego drobnych kwot od pojedynczych konybuentów, które się dostały do rąk kasjera Kikiewicz, i dalej inkęły. Niektóre z nich są żurnalizowane w kaiegach kasowych, a o wszystkich twierdzi Kikiewicz, że nie wziął dla siebie ani grosza, lecz oddawał wszystkie Kumpertowi. Wiele kwot nie znajduje się jednak zaciąganych w dziennikach, choć Kikiewicz nabija przy każdej pozycji odszukiwał je w stoczek ksiąg, leżących na ławie przed stołem trybunalskim. Na wiele z tych kwot, nikt stronom nie wydawał kwitów, a następnie ludziom powtyczano procesa sądowe o ponowne zapłacenie. W taki

sposób mnóstwo ludzi jest pozakodowanych. Kumpert zaś zaprzecza stanowczo, by jakie kwoty otrzymany od Kikiewicza. Słowem siekiera zgłębła. Przyznaje tylko Kumpert, że pojechał pieniądze od Kikiewicza, i dawał mu na konto albo kwitki albo weksle. Jeden taki weksel istnieje rzeczywiście. Kikiewicz utrzymuje, że dokument ten odnosi się właśnie do kapitalizacji kwot pobranych z kasy miejskiej a nie prywatnej.

Podobne zeznania składa świadek Ostrowski, policjant starszy, którego, gdy Kumpertowi brakowało pieniędzy, a brakowało mu zawsze, posyłało do mieszczan, aby wybierał grosz i przynosił, co tylko wydrzeć będzie mógł. Ostrowski wręczył zebranych tym sposobem 146 guld. Kumpertowi bezbratniego pokwitowania Kumpert twierdzi, że uważa tę sumę za pożyczkę od swojego podwładnego (!), a Ostrowski pod przysięgą stwierdza, że pieniądze te pochodzą z kwot „repartycyjnych“, a zatem z dechodów gminnych. Gdy Kumpert uwiezionego odezono koleją do Lwowa, ujrzawszy na dworcu policjanta Iwasnika, rzekł: „Powiadcie dla Aleksandra Ostrowskiemu, niech będzie spokojny, jak wrócę to mu oddam.“ To samo kazał powiedzieć Kikiewiczowi, a nawet okazuje się, że o świecie przysłał do Kikiewicza z wezwaniem, by przyszedł na dworzec. Kikiewicz nie poszedł, aby nie zwracać na siebie podejrzania, że jest w promieniu. Ale gdy zajmowano Kumpertowi ruchomości, na ubezpieczenie szkody, gminie wyrządzonej, Kikiewicz przyjął w przechowanie powóz Kumperta, aby go niechronił od zabrania. Na zastaw tego powozu żądała później pani Kosowska 50 guld. pożyczki od Kikiewicza.

Ponieważ akt oskarżenia zarzeka Kumpertowi, że z umysłu patrzył przez palce na operacje Kikiewicza i przez to zaniewolował obywateli nacelnika gminy, przeto obrońca Kumperta wniosł dziś telegraficznie zawiązanie starosty Kulczyckiego z Kałnza na dowód, jak wzorowym i dobrym był burmistrzem p. Kumpert. Trybunał odrzucił to żądanie. Trudno aby wszyscy świadkowie mogli być do jutra przedłuchani, choć percepcja każdego trwa bardzo krótko. (C. d. n.)

Wiadomości literackie, naukowe i artystyczne.

— Treść nr 22. *Buchu literackiego*: Do charakterystyki obecnej walki stronnictw (artykuł wstępny); Po młodości burliwej, szkło obyczajowy, przez Feliksa Lewickiego (c. dal.); Andrzej Sładkowiec, słowacki liryk, studjum według Duszana Sawy Pepkina przez Agatona Gillera (c. d.); Epigram przez Władysława Tarnowskiego; Bazem, wiersz przez Kazimierza B.; Z gór, wiersz Klemensa Kołakowskiego; Wojna 1792 r. opowiadanie historyczne przez E. Śmiałowskiego (c. d.); Na Podlasiu, obrazki z przesławiania unitów przez Nadbużanina (c. d.); Dragoni na Libanie, powieść przez B. Jaroszewskiego (c. d.); Wołochy, pierwszy ośmiadny wiersz włościami na północnych stokach Karpat przez Edmunda Krasnińskiego; Ojciec Joachim Ventura, napisał ks. Roman Wilczyński (c. d.); O Władysławie hr. Tarnowskim przez Agatona Gillera; Przegląd literacki: Pan Władysław, komedja przez Aniele Milewską, ocenil F. Jeske Choleński; (dokoń.); Miscelanea: Z kroniki lwowskiej; Upamiętnienie Stolicy apostołskiej dla ks. Żylińskiego w Wilnie; Nekrologia: Jan Nepomucen Gątkowski; Drobne wiadomości literackie, naukowe i artystyczne; Sprostowanie Prenumerata *Buchu* wynosi we Lwowie kwartałnie 3 zł., półrocznie 6 zł., rocznie 12 zł.; na prowincji i za granicą kwartałnie 3 zł. 50 ct., półrocznie 7 zł., rocznie 14 zł.

W artykule wstępnym redakcja daje trafną charakterystykę obecnych stronnictw i wykazuje różnice stronnictw dawniejszych: arystokratycznego i demokratycznego, od dzisiejszych stronnictw: reakcyjnego i narodowo-patriotycznego. Zwracamy uwagę czytelników na ten artykuł również jak na artykuł pana Edmunda Krasnińskiego, w którym poważny ten i uczony badacz, rozstrzyga ostatecznie, jakiej narodowości byli ośmiadny wsi wzniesieni u nas włościami. Zajmującym jest także artykuł o ks. Venture, który tak znakomita rolę odegrał w dziejach nowszych kościoła katolickiego.

— Polska śpiewa c z k a. Z Paryża pisał do *Biblioteki warszaw*: „Z radością przychodzi nam tu poświadczyć prawdziwy tryumf młodej i utalentowanej śpiewaczki naszej, p. Kamili Morzkowskiej, uczennicy p. Mazio, dyrektora orkiestry w operze włoskiej. Przed dwoma tygodniami artystka nasza dała się po raz pierwszy słyszeć publicznie na koncercie pana Angelini. Wykonała świetnie kawatynę z „Eraniego“, ślicznego masura Szopena, arję XVIIgo wieku, jak niemniej duet a „Don Juana“, z koncertantem. Licznie zebrana publiczność obyspała ją grzmiącymi okłaskami. Śmiało powiedzić możemy, że p. Morzkowska główną była ozdobą koncertu i zachwycała słuchaczy pięknym głosem sopranowym, którym przedsiönie w przedłożeniu słownego zadolenia. „Co za głos! jaka czystość tonów! jaki wdzięk! — powtarzali jedni do drugich. Nazajutrz dzienniki odezwały się e niej w najpochlebniejszy sposób; przytaczamy dostownie natę z France:

„Witam y pannie Kamili Morzkowskiej, uczennicy maestra Muzio, nową gwiazdę, i zapowiadamy jej najświetniejszą przyszłość. Głos pełny, brzmiały, kryształowy, da jej wkrótce rozgłos, jakiego ma prawo się spodziewać.“

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Stan zasiewów w drugiej połowie maja według sprawozdań, nadesłanych komitetowi gal. Towarzystwa agronomicznego, przedstawia się, jak następuje: (Dokończenie.)

Z okolicy Niżankowic w Przemyskim: Skarsę się na posuchę i częste wichry, które bardzo zły wpływ na jarzyny wywarły, — ogólnie na jarzyny nadzieja coraz słabsza, oziminy dobre, łąki obiecują zbiór mały.

Z okolicy północno-zachodniej pow. Staromiejskiego: Rzepaki i pszenice dobre, żyta średnie, jarzyny w ogóle dobre, łąki średnie, wielki brak deszczu.

Z okolicy Chorostnicy pow. Sądowa Wisznia: Oziminy i jarzyny średnie i dobre, łąki średnie, wiatr silny przy kwitnieniu żyta, bardzo szkodliwie na nasienie oddział.

Z okolicy Wołczyńszowic: Rzepak i pszenice dobre, jarzyny średnie, łąki obiecują zbiór mały, częste wiatry suche, szkodliwie na vegetację oddziaływują.

Z okolicy Haliacza: Oziminy i jarzyny w ogóle dobre.

Z okolicy Ustrzyk: Pszenice dobre, żyta średnie, jęczmień i owies średni, inne jarzyny dobre, łąki średnie, brak deszczu.

Z okolicy Dubiecka nad Sanem: Oziminy i jarzyny dobre, łąki średnie, posucha.

Z okolicy Bolestraszczy pod Przemysłem: Oziminy wyborne, jarzyny dobre, mieszanki i łąki z powodu posuchy średnie.

Z okolicy Perepełinki, wyżyna podalaska: Rzepak i pszenica dobre, żyta średnie, jęczmień średni, inne jarzyny dobre.

Nakładem Karola Wilda we Lwowie

Archiwum wróblewieckie

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

Tom III, z rękopismów wyjął Władysław hr. Tarnowski

WODY mineralne pod gwarancją świeżości i prawdziwości poleca handel ST. MARKIEWICZA we LWOWIE, w rynku liczba 42.

Medal zasługi! Antilentilia Jest to jeden z tych wypróbowanych środków, który polecam pod gwarancją i za skutek i nieszkodliwość tego cudownego środka...

Majątek to nabyca lub też zadzierżawienia, oddany cztery mile od Lwowa, w dobrej glebie, przetrzeźniony 1700 m...

ZAKŁAD HYDRJATYCZNY Franciszka Medwe a w Zawałowie, jest otwarty na lato od 15. kwietnia i przyjmuje chorych za porozumieniem się...

Obwieszczenie. Celem wydzierżawienia prawa propinacji miejskiej, to jest: prawa wyrobu i wyszynku trunków...

Kto z Wiednia cesarzkolwiek potrzebuje, w sprawach kupna, sprzedaży, wymiany nieruchomości, pożyczki pieniężnej, pominięcia, podany wyżej kalendarz...

Franzensbad w Czechach. Rozsyłka wód mineralnych Eger-Franzensbad (Franzens-Salz-Wiesen-Neuquelle i Kalter Sprudel) na porę 1878 r.

RZEPY pastewne i TURNIPS białe okrągłe i długie żółte olbrzymie otrzymane całkiem świeże i poleca takowe 2584 1-6 Wilhelm Adam we Lwowie

Drugie zwyczajne Ważne Zgromadzenie Towarzystwa spożywczego we Lwowie

Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką odbędzie się w sali ratuszowej w niedzielę d. 16. czerwca o godz. 3. po południu.

W ces. król. Zakładzie zdrojowo-kapiełnym w Krynicy tak w domach skarbowych jakoteż prywatnych jest jeszcze dosyć wygodnych pomieszczeń

Najlepszej konstrukcji odgromy, telegrafy domowe, elektryczne i zapomocia ciałem powietrza, tudzież wszelki do tychże odnoszący się materiał...

Zarząd Zakładu żętyczno-leczniczego w Kuluszmem donosi iż od dnia 1. czerwca kursuje oprócz zwykłego pociągu osobowego, co niedzielę pociąg do Zakładu.

Fabryka parowa wód gazowych K. RZĄCY w Krakowie w roku bieżącym rozpoczęła wyrób gazowych wód lekarskich

według przepisów podanych przez komisję balneologiczną Towarzystwa lekarskiego krakowskiego. Wody te odznaczają się wielką skutecznością, taniością i przyjemnym smakiem.

Tylko 4 zł. w. a. kosztuje następujący prawie cały skład sklepowy. Cukiernia drzewiana do smarowania, duży siekany bukiet z rozsypanych kwiatów...

C. k. nadworna fabryka fortepianów J. HEITZMANN et SYN WE WIEDNIU poleca szanownej publiczności swój obficie zaopatrzony Skład fortepianów i pianinów

Ważne dla gospodarzy i budowniczych. Najlepszym środkiem konserwującym materiał budowlany, drewniane sprzęty domowe i narzędzia gospodarze jest OLEJ NAFTOWY

TRUSKA WIEC. Zakład zdrojowy zostaje otwartym 25. maja 1878. Kąpiele słono-siarczane i żelazito-słono-siarczane-słomowe, słono-alkaliczne źródło rozczajające do picia.

Anaterynowa woda do ust Dr. J. G. POPP, c. k. nadwornego dentystry w Wiedniu, Stadt, Bognergasse 2.

ANATERYNOWA PASTA do czyszczenia, wzmożenia i utrzymania zębów, uchyla nieprzyjemny odor i rozpuszcza osad z zębów.

Kantor wymiany akcyjnego Banku Hipotecznego kupuje i sprzedaje wszystkie efekta i monety pod warunkami najprzystępniejszymi.

„Puritas” (Mleko odmładzające włosy). „PURITAS” nie jest żadną farbą na włosy, tylko płynem do mleka podobnym...

OBWIESZCZENIE. Z dniem 15. czerwca 1878 r. zostaje zaprowadzona w ruchu komunikacyjnym rumuńsko-galiczyjsko-bawarskim nowa taryfa specjalna dla przewozu zboża, owoców strączkowych...